T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Kazanım Kavrama Testi 10
12 - A TÜRKÇE

Cümlede Anlam - 4 (Cümleler Arası Anlam İlişkileri)

1. Baharda her gün farklıdır buralar ----.

Bu cümle aşağıdakilerin hangisiyle tamamlanırsa "açıklama" **anlamı içerir?**

A) ama diğer mevsimler için aynı şeyi söylemek doğru olmaz
B) yani bir gün eğlenceliyken diğer gün sıkıcı geçebilir
C) hâlbuki kışın sessiz sakindir
D) bu yüzden insanların uğrak yeri olmuştur belki de
E) ve bu yönüyle senelerce yaşasanız da bıkmanızı engeller

2. (I) "Neden Hiçbir Şey Yok da Bir Şey Var?" son yüzyılın son filozoflarından Kolakowski ile soruların yörüngesinde ilginç bir felsefe yolculuğu. (II) Leibniz'in meşhur sorusunu kitabına başlık olarak seçen Leszek Kolakowski, felsefe tarihinin otuz büyük ismini mercek altına yatırmaktan daha çok, onlara âdeta bir çiçek dürbününden bakıyor. (III) Her filozofu, felsefe tarihine kazandırdığı sorusu ışığında inceliyor. (IV) Sıkı metinler sunuyor ama okurunu sıkmıyor. (V) Hatta her filozofun kusursuzmuş gibi görünen felsefi sistemini anlattığı yazılarını sorularla bitiriyor. (VI) Bunu yapması okurlarını felsefi bir sürece davet etmek istemesinden ileri geliyor.

Numaralanmış cümlelerden hangisi kendinden önceki yargının nedenini bildirmektedir?

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

3. I. Fotoğrafları baskıya yetiştirmek için bütün gece uyumadım. (Neden)
II. Doktorum biraz tuhaftır yani anlaşılması güç bir adamdır. (Açıklama)
III. Nedim, Yahya Kemal, Orhan Veli gibi pek çok şair İstanbul'u şiirlerinde işlemiştir. (Örnekleme)
IV. Bu şiirleri ezberlerse amcası ona hediye alacakmış. (Koşul)
V. Tarihî binayı onarmak için yazılı izin almalıyız. (Amaç)

Numaralanmış cümlelerin hangisi ayraç içindeki ifadeyi karşılamamaktadır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. (I) Edebiyat tarihinin Dört Dublinlisi -James Joyce, Samuel Beckett, Oscar Wilde, William Butler Yeats- arasında yazınsal akrabalıkların ötesinde kişisel dostluklar da yaşanmıştı. (II) Wilde, Londra'da akrabası bulunmayan Yeats'i 1888 yılında, Noel yemeğinde büyük bir incelikle ağırlamıştı. (III) Yeats de Wilde hakkında bir dava açıldığında yazara destek veren tanıklığıyla karşılık vermişti buna. (IV) Birkaç yıl sonra, Yeats gün doğumunda kalkıp Joyce'un trenini karşılamaya Euston Garına gidecekti; daha sonra Joyce'a iş bulmaya Londra'daki yayınevlerine. (V) Beckett'in rahatsızlanmasının ardından, bir hastane odasında Joyce'la Beckett arasında sessiz ama sevgi dolu bir iletişim yaşanmıştı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde eylemin gerçekleştirilme amacı da verilmiştir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. (I) Önder Kaya'nın "Yitip Giden İstanbul - Kaybolan Mirasın İzinde" kitabını okurken sahip olduğumuz birçok şeyin elimizden kayıp gittiği duygusunu yaşadım. (II) Kaya, İstanbul'un değerini bilen ve onu korumak için bilgisini, kalemini kullanan bir tarihçi. (III) Onun yazdıkları bizim için büyük ölçüde uyarı mahiyeti de taşıyor. (IV) Mimar Sinan gibi büyük bir ustanın eserleri ile süslediği İstanbul, ne yazık ki yakın zamanda yıkımlara sahne olmuş, pek çok güzelliğini kaybetmiştir. (V) Güzelliğini kaybeden semtlerin başında Aksaray, Ayaspaşa, Tarlabaşı ve Beyoğlu gibi muhitlerin gelmesi ise meselenin vahametini daha da artırmıştır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde "amaç" **anlamı vardır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı bir gerekçe içermektedir?

A) – Şiir yazmaya devam ediyor musunuz?
– Üzgünüm ama artık şiir yazmayı bıraktım.

B) – Öykü yazmayı hiç denediniz mi?
– Öykünün bana uygun bir tür olmadığını çabuk anladım.

C) – Öykü yazarlarının romana adım atmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?
– Anlatımda ustalaştıkları için daha büyük bir kurguya adım atıyorlar.

D) – Şiirdeki imgelerinizi belirleyen unsurlar nelerdir?
– Hayatımdaki izlenimlerim olmasa imge oluşturamam.

E) – Yazmak için yaşlılık dönemi geç değil mi?
– Yazıyla çok uğraştım ama iş yayımlamaya gelince çok bekledim.

MEB 2017 - 2018 • Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “amaç-sonuç” **ilişkisi vardır?**

A) Sonsuza kadar mutlu olmak, anları yaşamakla mümkündür.

B) Kitaplar, deniz feneri gibi oldukları için edebiyat denizinin üstünde dimdik durur.

C) Karikatür bir zekâ ürünüdür bu nedenle her millette gelişmez.

D) Sorunsuz insan bulmak istersen hep bir sorun sahibi olursun.

E) Yazarlıkta yalın kılıç olmak için çok çekiç darbesi yemiştir.

8. (I) İnsanlar; inançsızlıktan, tembellikten, hayatı yaşamaya değer kılmamaktan ölürler. (II) İnsan, kendini normalden daha fazlası için sorumlu tutarsa başarıyı yakalar. (III) Yoksa güneşi gözden kaçırdım diye yıldızları da göremez. (IV) Deve kuşu gibi yük gelince kuşum, uçmaya gelince deveyim, der. (V) Oysa yapabileceğimizin en iyisini yapmak, hiç yapmamaktan ve mazeret üretmekten iyidir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlede neden anlamı vardır.

B) II. cümlede koşul anlamı vardır.

C) III. cümlede amaç anlamı vardır.

D) IV. cümlede benzetme vardır.

E) V. cümlede karşılaştırma vardır.

9. Bir eleştirmen ----.

Bu cümle aşağıdakilerin hangisiyle tamamlanırsa koşul içermez?

A) yapıt ile okuyucu, dinleyici, izleyici arasında köprü kurmak için yazar

B) çağın gerektirdiği sanat akımlarından haberdar olursa başarılı olur

C) eleştirilerinde kendi egosunun gölgesini yazılarına düşürmezse tarafsızlığı yakalar

D) geleneği göz ardı etti mi yazıları zamanın karanlık sularına gömülür

E) arkadaşlıklarını ve dostluklarını yazılarından uzaklaştırdıkça gerçek eleştirmen olur

10. Aşağıdaki dizelerin hangisinde “amaç-sonuç” **ilişkisi vardır?**

A) Bütün sevgilerimi atıp içimden
Varlığımı yalnız ona verdim ben

B) Beni beklemeyin o bir hevesti
Gelemem, aynalar yolumu kesti

C) Bizi sarsar bir sülüs yazı görsek
Bize heyecan verir bir parça yeşil çini

D) Şehitler tepesi boş değil, birisi var bekliyor
Ve bir göğüs nefes almak için rüzgâr bekliyor

E) Gün olur sürüyüp beni derbeder
Bu ses rüzgârlara karışır gider

11. I. Sevgileri yarınlara bıraktınız
Çekingen, tutuk ve saygılı

II. Bitmeyen işleriniz yüzünden
Kalbinizi dolduran duygular içinizde kaldı

III. Yılların telaşlarda bu kadar çabuk
Geçeceği aklınıza gelmezdi

IV. Gizli bahçelerinizde açan çiçekler
Vardı gecelerde ve yalnız

V. Bütün yakınlarınız sizi yanlış tanıdı
Bir bakış bile anlatmaya yeterken her şeyi

Numaralanmış dizelerin hangisinde “neden-sonuç” **ilişkisi vardır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. (I) “Yaz Sohbetleri”, “Kimselere bırakmam yaz olmayı.” diyen üç şairin Halikarnassos’ta iki yaz boyunca süren diyaloglarından oluşuyor. (II) Klasik bir söyleşi kitabından ziyade hatıraları, düşleri, hülyaları hatta yer yer analitik çözümlemeleri de içeren bir bütün. (III) Doluluk, şiir, sanat, felsefe, hayat, estetik gibi konulara yoğunlaşan üç şair, mekânı âdeta bir akademiye dönüştürüyor. (IV) Bu nedenle günlük hayatın felsefesini de yapan kitabın Ege’nin o sınırları aradan kaldıran havasıyla, Elitis’in şiirinin büyüsüyle ve Dionizyak coşkusuyla dolu olduğunu söylemek mümkün. (V) “Yaz Sohbetleri” aynı zamanda gövdeleriyle de yaşayan üç şairin hem doğaya hem de kültüre ilişkin vurgusunu öne çıkararak bir okuma şöleni vadediyor okura. (VI) Ayrıca dünyayı şiirle kavramanın yollarını da ima ediyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi kendinden sonraki yargının nedenidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Bu testin cevap anahtarına ulaşmak için yandaki karekodu okutunuz.

